

Naisten ohjelmasta.

Puhe, jonka piti Hämeen läänin pohjoisen waalipiirin nuorsuomalaisten puoluekokouksessa Tampereella lokakuun 21 päivänä

Matilda von Troil.

1907,

Norjalainen runoilija Jonas Lie lausui kerran: „Kaikesta siitä suuresta, mikä on tapahtunut viimeisinä vuosikymmeninä, on naisten wa-pautus merkittävä. Herätysshuuto on kaifunut puolelle ihmiskunnalle, se on tähännyt kaikkea, mikä ennen oli wain hämärinä tunteina ja woi-mina sydämessä, se on luonut uuden juuon, joka näkee uusilla silmillä, tarttuu työhön uusin woinin ja roh-kein mielin.“

Kenellä on enemmän syytä muis-taa näitä runoilijan sanoja kuin Suomen naisilla? Ei ole monta kymmentä vuotta kulunut siitä, kun naiset meidän maassamme eliwät syrjäytetyksi, unohdetussa asemassa. Jo lapsena kodissa sai tyttö tuntea olevansa vähemmän tärkeä kuin wельjenä. Vanhemmat usein lai-minlöiwät hänen kasvatuksensa woi-dakseen sen sijaan antaa pojilleen mahdollisimman hyvän koulutusi-

tyksen. Ani harwoin sai tyttö oppia jotain ammattia, jolla woisi tulewai-juutensa turwata. Vielä harwem-min ajateltiin, että hän saisi tyhdy-tää tiedonhaluaan, että myöskin hä-nen sielussaan piili siemeniä, jotka ai-noastaan odottiwat herätystä kehitty-äkseen woimaksi. Jos wanhemmilla oli lahjakas tytär, suriwat he usein enemmän kuin iloitsiwat. Ja jos nainen taas joskus järki ne kahleet, jotka häntä sitoivat, kohdeltiin häntä iwalla, tai tuomitji häntä ankarasti yleinen mielipide.

Syrjäytetystä, unohdetusta ase-mastaan on nainen viime vuosikym-meninä vähitellen, mutta warmasti kohonnut. Lukuisissa yhteiskouluis-samme ruwettiin kaswattamaan wel-jeä ja sifarta rinnakkain, yhä ylei-semmäksi tuli se käsitys, että tyttöjen-kin piti saada jotain oppia, jott'ei-wät täysi-ikäisinä jäisi muitten elä-tettäwiksi. Nille, jotka korkeampaa

jiivistystä etsivät, avautui yliopisto käytännöllisemmät luonteet työskentelivät polyteknikumissa miestoverien ja kansja rinnakkain. Ohä lufuifjammät työalat avautuivat naitfille, wapaa kilpailu fynthi miehen ja naitfen wälillä monellakin alalla. Tuli tawafji, että naitjet fanomalehdifissä, efitelmifissä ja feftustelufokouffifissa laufuivat julki mielipiteenfjä ja pohfivat yleifjä fhjmyffjä. Naifsta ei enään kähnyt fhjähättäminen, häntä futjuttiin toifinaan luottamufstomifin. Ftfetietoiifuuteen kohonnut Suomen naiten waati wiimein itfelleen tähdet fanjalaifoifeudet: äänioifeuden, waalifelpoifisuuden. Tämä waatimus oli hiljalleen fhntynyt naitfen afeman kohotesfa, fe oli ren gas fehityffjen fulufja. Totenfin jamaan aikaan rupeffivat fanfan pohfjakerrofjet waatimaan yleifstä äänioifeutta. Tämä liife joudutti naitstenkin afiaa. Meifjen äänioifeuden periaatteita käfiteläkessä felwifif häh ufeammille, että äänioifeus ei olifif yleinen, jos puolet fanfaftamme, naitjet, olififivat jääneet fiitä ofattomifji. Ei ole äänioifeus yleinen, jos kaiffi miesopettajat ovat äänioifeutettuja, waan ei hffikään naitfopettaja, kaiffi mieftelegrafifitit, waan ei hffikään naitftelegrafififit, mieslääkärit, waan ei naitflääkärit, mieskauppiaat waan ei naitfkauppiaat, räätälit, waan ei ompelijattaret j. n. e. Ohdenwertaijuuden faunif periaate pääffif eheänä woitolle, fun wiime waltiopäiwillä fanfan edufstajat foivat naitfillekin tähdet fanjalaifoifeudet.

Äänioifeus on tähän afsti häämötännyt naitfille faunifina, monelle ehkä faufaijenakin päämaalina. Tästä lähtien ei fe enään ole meille päämaalina, fe on meille wälifappaleena, millä woiimme ifänmaatamme ja fanfaamme palwella. Sillä ifänmaan onnea tämäfin oifeus tarfoittaa. Ohanteellifjin, ei itfekkäifjin tarfoitufjiin tulee Suomen naitjet äänioifeuttaan käyttää.

Jos näin korkeafji arwoftelemme tehtäväämme täyffwaltaijinä fanfalaijinä, mitkä ovat ne welhwollifjuudet, joita uudet oifeutemme tällä hetkellä meille afettawat? Eras hiftorian jaloiimpia naitfia, Jeanne Maria Roland, laufui ferran: „Jos tahdot suurta afiaa palwella, niin katfo, että itfe olet jaloi!“ Luulen, että Suomen naitfen enffimmäinen welhwollifjuus tällä hetkellä on: itfenjä fafwattaminen uufia fanjalaifwelhwollifjuufjiaan warten. Meifjä naitfifissa faa edufkunta ainoaftaan lainfaätämifstyhöhön tottumattomia woiimia. Meiftä waaditaan fentähden huolelliffta, ufkoliffta walmifftufta, jott'ei fe lifä, jonka edufkunta meifstä faa, olifif arwoton foru, jofa ei mitään korfoa fanna. Meidän on perinpohjaijefsti fhwentyminen monen fhjmyffjeen, jofa tähän afsti, funnufstafaamme fe, on ollut monen naitfen harrafstufpiirin ulkopuolella. Sillä fe afema, jonka fekä lafi että wallalla olewat tawat ovat ofoitaneet naitfelle, on waifuttanut fiihen, että me naitjet monesfa fuhteesfa olemme jääneet mieften jälkeen. Meil-

läfin on syhtä sanoa, niinkuin Australiaan naiset sanoivat tullestaan äänioikeutetuiksi: „Tähän asti on vaatimuksemme kuulunut: tehdä meille oikeutta, oikeutta ja taas oikeutta. Tästä lähtien on tunnusnauhamme olema: kasvatusta meille, kasvatusta ja taas kasvatusta.“

Moni ehkä sanonee: „Koska naisilla ei vielä ole lainjääntötyönsä tarpeellista kokemusta, koska naiset tuntevat, että he vielä tarvitsevat valmistumista näihin tehtäviin, on parasta, että he vielä ovat ottamatta välillisesti osaa tähän työhön. He voivat kyllä äänioikeuttaan käyttää, mutta eivät vaalikelpoisuuttaan.“ Luullakseni ei kuitenkaan saa näin ajatella. Sillä voimmeko koskaan kokemusta saavuttaa, elleimme saa olla mukana työnsä, pääjäsentö voimamme kehittymään, ellei niitä käytetä? Minoastaan työnsä voi kyllämme kasvaa, voimamme warttuwat wasta kun ne ponnistuksiin jännitetään. Niin lainjääntötyönsä kuin muissakin toimissa. Rohkeuden sitä paitti uskoa, että meillä naisilla, waikkakin kokemattomia, waikkakin enskertaalaisia, nyt jo on tehtävämme Suomen uudeksa eduskunnassa. On usein sanottu, että politiikka on tullut myrkkyksi, joka sekoittaa aivot, hämmentää oikeudenkäsitteet, riistää ja heikontaa sielun woiomia. Puolueet taistelewat maa-ruu-kaasta, itsekkäiset pyrinnot owat määrääwinä, halpamaisia keinojakin käytetään. Jos todellakin näin on, on uudistus, puhdistus tarpeellinen.

Norjan suurin runoilija, Henrik Ibsen, sanoo naisista: „Yhteiskunnan tuki olette te naiset.“ Jos todella tämän ylewan kiitoksen ansaitsemme, täytyy meidän pystyä tuomaan poliittiliseenkin elämään parantawa lääke, puhdistawa woiama. Meidän naisten korkein ja kallein welwoisuus on: walmistaa sijaa ihanteellijunndelle poliitikasjakin, saada eetiliset näkökohdat wallitsemaan myös puoluetaitelussa.

Jos siitä lähdemme, että eettillisten näkökohtien tulee määrätä toimintamme, owat ne otettawat huomioon ensinnäkin, kun me naiset määrittelemme suhteemme eri puolueisiin. Eettilliset näkökohdat estäwät meitä liittymästä puolueeseen, joka takawuosina loukkasi kansamme eettillistä tunnetta, joka saarnasi lainrikkomista ja orjuuden mieltä, joka antoi pois mitä kansa piti kallina, joka syrjäytti äitinsä fielen ja tawaili muukalaisia, outoja kirjamia, joka saattoi Suomen kansan häpeästä punastumaan ja jurusta itkemään. — Sosiaalidemokratiseista puolueesta eroittaa meidät se suwaitsemattomuus se yksilön wapauden sorto, se luokkawiha, jota tämä puolue kylwää. Emme myöskään woi hyväksyä niitä weriä, wäkiwaltaisia keinoja, joita tämän puolueen jäsenet owat käyttäneet. — On vielä ruotsalainen kansanpuolue. Sen kansa työskentelewät Suomen oikeutta palwelewat suomalaiset naiset sortowuosina yhdesj. Mutta nyt, kun ulkoapäin uhkaawa waara on torjuttu, käywät

tiemme erillään. Warsinkin sen jälkeen kuin tämä puolue on järjestyntynyt yksinomaan ruotfia puhuvien kansalaisten etuja walwowaffi puolueeksi, joka muuten suurissa yhteiskunnallisissa kysymyksissä ajaa taantumuspolitiikkaa, eivät edistystä harraštawat suomalaiset naiset löhdä tämän ryhmän kanssa mitään yhtymäkohtia. Se liittyvät siihen puolueeseen, jonka lippuun on kirjoitettu „laillisuus ja edistys“. Puolue, jonka tunnusfanana on „edistystä laillisuuden pohjalla“ on walinnut ihanteellisen päämaalin ja ajettunut eettisille pohjalle. Tästä puolueesta, nuorsuomalaisesta puolueesta, on äsken sanottu, että siihen kuuluu waan tiedemiehiä, runoilijoita ja taiteilijoita. Tätä sanottiin pilkallisesti, ylenkatseella. Mutta woiko puolueelle parempaa kiitosta lausua? Tiedemies, hän etsii totuutta; runoilija kuulee kansansa sydämen sykkivän, taiteilija kansansa kauneuden kaipunta tulkitsee. Jos Suomen tiedemiehet, sen runoilijat, sen taiteilijat tätä puoluetta lähellä seisovat, todistaa jekin, että tämä puolue on totuutta lähempänä, on kansan omaa henkeä lähempänä, on ihanteellisuutta lähempänä kuin muut puolueet. Siihen puolueeseen liittykööt myös Suomen naiset!

Woiko sitten ajatella, että meillä naisilla olisi jotain erityisiä puolia puolueemme ohjelmasja walwottawana? Niitä epäilemättä jo on, ja tulee ehkä olemaan vielä useampia. On kysymyksiä, jotka owa naisia lä-

hämpänä kuin miehiä, epäkohtia, jotka naisen sydän aawistaa pikemmin kuin miehen filmä niitä näkee. Näitten kysymysten onnelliseen ratkaisemiseen tulee meidän ensi sijassa walwuttaa, niihin pääharrastuksemme kohdistuwa. Jo on nuorsuomalainen puolue ottanut ohjelmaansa kysymyksen, jossa meidän, niin arwelen, tulisi lausua painawin sana. Tämä kysymys koskee naisen oikeusajeman parantamista. Nuorsuomalainen puolue on, niinkuin tiedämme, jättänyt senaattiin anomuksen komitean ajettamisesta, jonka tulisi walmistaa naisen oikeusajeman parantamista tarkottawia lakiehdotuksia. Puolue katsoo siinä suotawaksi 1) että naisille myönnetään samat oikeudet kuin miehille kunnalliseen waalioikeuteen ja waalikelpoisuuteen nähden;

2) että miehen edusmiesoikeus waimonsa persoonaan nähden olisi poistettawa ja waimon oikeus omaisuuden omistamisen ja hallinnon suhteen sekä hänen määräyswaltansa lapsiin nähden laajennettaisiin tasa-puolisuuden periaatetta noudattamalla.

Minun ei tarwitse tässä huomauttaa, kuinka lähellä sydäntämme tämä kysymys on, kuinka kauan naisten puolelta näitä parannuksia on toiwottu. Senjälkeen kuin nainen on saawuttanut waltiollisen äänioikeuden, waatii johdonmukaisuus, että nämät toisetkin muutokset hänen ajemaansa nähden toimeen pannaan. Ei olisi johdonmukaista, jos waltiol-

lisesti täysivaltainen nainen ei olisi pitä funnallisen itsehallinnon alalla, jos nainen eduskunnassa saisi kansaansa edustaa, mutta avioliitossa olisi perheen arvoa vailla. Valittuna kansan edustajana hän silloin olisi, eduskunnan kokoontuessa, velvoitettu jättämään kotinsa ja perheensä, mutta aviowaimona ei hän saisi ilman miehen antamaa lupaa passia pienintä ulkomaanmatkaa varten. Kansan edustajana saisi hän koko maata, kansaansa koskevis- ja fyysmykissä mielipiteensä lausua, mutta aviowaimona ei hän yksinkertaisissa siivilioikeudellisissa asioissa saisi omasta puolestaan vastata eikä kantaa. Kansan edustajana saisi hän päättää esim. uusien rautateiden rakentamisesta, mutta aviowaimona ei hän ilman miehensä luvatta saisi talon tavaroita myydä, ei talon hyväksi mitään velaksi ostaa tai velkaa ottaa, ilman miehen suostumusta ei sopimusta tehdä. Kansan edustajana saisi hän päättää maan koululaitosta, koko kansan siivistystarpeita koskevista asioista, mutta aviowaimona ei hän saisi omien lastensa kasvatuksesta määrätä, ainoastaan neuvonsa antaa. Naisten etupäässä olisi mielestäni nudesja eduskunnassa waiwuttaminen siihen, että ne muutokset, jotka naisen oikeusaseman parantamiseksi tehdään, olisivat niin täydelliset, niin ehjet kuin suinkin.

Wielä on fyysmyys, joka etupäässä koskee naisia, ja johon heidän sentähden pitäisi erityisesti koettaa pe-

rehtyä. Se on fyysmyys suojeluslaista naisten työaikaan nähden. Meidän työwäensuojeluslaki wuodelta 1889 rajoittaa työwapauden ainoastaan siinä suhteessa, että 18 ikäwuoden alla olewien henkilöin työpäiwä on lyhyempi kuin aikaihmiesten, ja on heiltä yötyö kokonaan kielletty. Täysikäinen nainen taas on aiwan samassa asemassa kuin täysikäinen mies eikä hänen toimintawapauttansa millään erikoismääräyksillä rajoiteta. Mutta w. 1902 antoi hallitus Teollisuushallitukselle käskyn yksissä neuwoin toimikunnan kera, johon kuuluiwii sekä työnantajia että työntekijöitä, panna toimeen kutomateollisuuden työoloja koskewa tutkimus. Niitä fyysmyksiä, jotka toimikunta otti käsitelläkseen oli myös fyysmyys naisten yötyöstä. Fyysmyys on siis meidänkin maassamme wirille pantu. Suojeluslain puoltajain pääwaaatimukset ovat 1) että naista kielletään työtä tekemästä joku aika ennen ja jälkeen lapsen synnyttämisen; 2) että yötyö naiselta kokonaan kielletään.

Witä ensimmäiseen ehdotukseen tulee ei luullakseni sen tarpeellisuudesta olla eri mieltä. Kuitenkin on katjottawa, että nainen sairausapukassioista, joita waltio runjaasti awustaa, saa korwauksen siitä ajasta, jolloin hän itse on ollut työnansiossa pois suljettu. Toisesta fyysmyksestä taas saattaa olla eri mieltä. Ne jotka waatimat naisten yötyön poistamista, huomauttavat tämän työn wahingollisesta waiwutuksesta sekä

terveyden että siivellisyiden kannalta. Naisen heikompi ruumiinrakente ei siedä yötyn rasitusta, minkä huomaa siitakin, että niissä maisissa, joissa on pantu toimeen naisen yötötä koskewa kieltolaki, on kuolemanprosentti naisten keskuudessa alennut. Vielä tuodaan esiin yötyn hajoittawa waiutus perhe-elämään; koti ja lapset jääwät hoitoa ja huolenpitoa waille, kun waimo, joka on ollut työsjä yöllä, päiwällä etsii lepoa.

Tämä kaikki woipi olla totta. Ei ole kiellettäwissä, ett'ei perhe-elämä kärsiji siitä, että jokunen sen jäsenistä — olkoon hän sitten toista tai toista sukupuolta — työskentelee öisin ja nukkuu päiwisin. Mutta minäkätähden lakipykäläin avulla rajoittaa naisen jo ennestään harwoja tilaisuuksia hankkia toimeentulonsa? Muistakaamme, keitä siaristamme tämä kiello tuliji koskemaan! Se koskiji leskeä, jonka täytyy huolehtia perheestään, se koskiji onnetonta wihkimätöntä äitiä, jonka usein on pitäminen huolta lapsestaan, se koskiji juopon miehen waimoa, jolla on huolia paljon perheensä hlläpitämiseksi, se koskiji yffinäistä naista, joka ei woi eikä tahdo toisiin turwautua. Ei meille parempiosajille tämmöisiä lakeja säädetä, ei määrittä, kuinka kauan naiskirjailija saa kirjoituspöytänsä ääressä istua, ei säädetä, mihin aikaan yöllä naisoppettajan tulee lakata oppilastensa kirjoituswihjoja forjaamasta. Me olemme wapaat järjestämään työm-

me, työvoimamme ja työhalumme mukaan. Tämä sama wapaus on suotawa myös tehtaassa työskentelewälle naiselle. Sulkuja hänen työhälleen ei saa panna. On kyllä luultawaa, että jos asiata walajematta kyisihi työläisnaiselta, tahtoisiko hän lakisäädöksen kautta päästä yötöstä, niin wastaihi hän siihen myöntäwästi. Eihän kukaan yötötä rakasta. Mutta hän tekiji sen syyistä, ett'ei aina huomaihi, että tämä laki monessa tapauksessa riistaihi häneltä tilaisuuden myös päiwätyöhön. Niissä tehtaissa, joissa yötötä harjoitetaan, on työ jaettu wuoroihin, niin että joka toinen wiikko on päiwätyötä ja joka toinen wiikko yötötä. Wuorot ovat jaetut miesten ja naisten välillä. Jos nyt ehdotettu lakipykälä tuliji käytäntöön, joutuisiwat kaikki päiwäwuorot naisille, yötö taas yffinomaan miesten hartioille. Mutta tietysti miespuolisten työntekijöiden terveys myöskin kärsiji yhtämittäisestä yötöstä. Onkin luultawaa, että näin ollen otettaisiin tehtaaseen ainoastaan miehisiä työntekijöitä, joita laki ei estä toimimasta niin toisessa kuin toisessa wuorossa. Naiset, joilta yötö on kielletty, saisiwat pshyänäistä tehtaista pois. Heiltä olisi näin riistetty vielä yksi mahdollisuus työhön. Sen huomatesjaan luulisin työnaiisten wastustawan niitä suojeluskalaja, joita heidän onneeseen tahdotaan laatia. Mieluummin walitsisiwat, niin luulisin, yötyn kuin työttömyyden, mieluum-

min työn tuottaman väsymyksen kuin työpuutteen synnyttämän kuruuden.

Minä myönnän, että kysymystä suojelusta naisten työlle on vaikea ratkaista, sillä jos molemmat syyt puhuvat sen hyväksi, puhuvat monet taas sitä vastaan. Moni meistä eh'ei vielä olekaan fantasia tässä kysymyksessä jelsevästi määrännyt. Mutta on ylen tärkeätä, että juuri me naiset koetamme tähän kysymykseen perehtyä. Meidän täytyy tutkia niitä oloja, joissa ruumillista työtä tekevät sijaremmet elävät ja toimivat, ja tiedustella, mitä kokeuksia on tehty niissä maissa, missä suojelulait naisten työlle ovat voimassa. Koskeehan tämä kysymys meidän sukupuoltamme; on siis jelsevä, että juuri meidän pitää lausua siinä ratkaiseva sana. Ei saa tapahtua, että Suomen naiset nyt, kun voivat saada oman äänensä kuuluviin lainjäättämistyössä, antavat miesten yksin ratkaista ne asiat, jotka ensi sijassa naisia tarkoittavat.

Mainitsin äsken, että on epäkohtia joita naisen sydän ehkä aavistaa pikemmin kuin miehen silmä niitä näkee. Näitä epäkohtia on avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten asema yhteiskunnassa. Vitinjä kansa saavat he jakaa häpeän ja kuruuden; isä on welvoitettu huolehtimaan heistä ainoastaan jos hänen isyytensä on todistettu. Laki sallii miehen walalla wakuuttaa, et'ei hän ole lapsen isä; mutta naisen se ei sallii walalla todistaa wäitettään, ku-

ta on lapsen isä. Avioton lapsi ei peri mitään isältään. Lapsen oikeutta isään ei hänellä siis ole paljon. Wähän oikeutta hänelle muisjakin suhteissa tehdään. Niin esim. jättää koululaki oppilaiden sijäänottamisesta oppilaitokseen seuraavaa: „Naiswäenkouluun otettaessa pitää erittäinkin tarkattamaan sitä, että ilmoitetut ovat siweyden ja kunnollisuuden puolesta tunnetuista kodeista.“ Jos nyt, niinkuin usein meillä tapahtuu, oppilastulwa waltion tyttökouluihin on juuri ja tilan puutteesta kaikkia pyrkijöitä ei voida hyväksyä, annetaan tämän pykälän nojalla etusija lapsille siweyden puolesta tunnetuista kodeista. Nuo onnettomat, awiottomat lapsiraukat hylätään, vaikka he muuten tietojensa puolesta tähtäisivät kaikki vaatimukset. Ne, jotka ehkä eniten olisivat kaswatuksen tarpeessa, suljetaan siitä pois, ne, jotka kipeimmin opettajien rakkautta ja towerien wirkistävää seuraa kaipaisivat, jäävät siitä osattomiksi. Nämäkin onnettomat lapsiraukat odottawat naisten tuloa eduskuntaan, joten heidän asemansa parantuisi ja heille oikeus tapahtuisi.

Niitä kysymyksiä, joilla tulee olemaan tärkeä sija naisten ohjelmassa, on siweyskysymys. Siweyskysymyksessä tulee ensimmäinen vaatimusemme olemaan, että lakia loukkaawa laillistettu haureuslaitos poistetaan. Lailliset olot ovat tässäkin kohden woimaan saatettawat. Suomi tarvitsee niin hywin henkensä kuin ruu-

miinsa puolesta terwettä, woimatas-
ta kansaa. Kaikki, mikä estää kan-
saamme siweellisessä suhteessa puh-
distumasta, jalostumasta on juuri-
aan myöten häwitettävä.

Woimattaana esteenä kansan ko-
hoamiselle ovat myös wäkijuomat.
Kun ajattelemme niitä kärkeimyksen
tyhneleitä, joita moni nainen on
wuodattanut nähdesjään juopottele-
wan miehenjä särkewän kodin onnen
ja huomatessaan ruumiillisesti ja
henkisesti heikossa lapsessaan seu-
rauksia isän nauttimista wäkijuo-
mista, ymmärrämme, minkätähden
juuri naiset niin innokkaasti kiello-
lafia waativat. Myös kieltolailta
tahdomme woittaa isänmaalle ter-
ween, woimakaan, jalou, uuden
juuun.

Mleenjä woi sanoa, että se työ,
minkä naiset tähän asti ovat yh-
teiskunnassa juorittaneet, wiittaa
mihin juuntaan työmme myös edus-
kunnassa on käyvä. Meidän työm-
me on tarfoittanut pieniä ja unoh-
deittuja, niitä, joita eiwät muut ole
näyneet, eiwät muistaneet. Edelleen-
fin tulee se niin olemaan, sillä eroi-
tuksella waan, että me nyt, äänioi-

teutettuina, waalifelipoisina kansalai-
sina woimme tehokkaamin kuin en-
nen waikuttaa ihanteittemme eteen.
Roetataamme waan tunnolla, us-
kollisuudella täyttää kansalaisoikeu-
temme! Ehtä se woi tapahtua ei ai-
noastaan oman kansamme onneksi,
waan koko sukupuolellemme voitoksi.
Suomen naisiin ovat tällä het-
kellä koko Europan silmät kään-
tyneet. Meisjä on jotain Mu-
cius Scaevolasta, tuosta roo-
malaisesta, joka wihollisten leirisjä
ollessaan pisti kätenjä tuleen ja
walittamatta, liikkumatta katsoi,
kuinka se tulesjä kuolleeksi paloi. Se
rohkeus, se lujuus, millä hän koet-
telemuksensa kesti, saattoi hänen
wastustajansakin ihmettelemään ja
tyhymään, olivatko kaikki roomalai-
set hänen wertaisiaan. Jos me,
Suomen naiset, Europan ensimmäiset
äänioikeutetut naiset, kunnialla tuli-
koettelemuksemme kestämme, on se
ehtä taitwuttawa muutkin kansat te-
kemään naisille oikeutta, suomaan
heille sen oikeuden, mistä nyt me yk-
sin nautimme. Naisasia-aatteelle,
ihmisyhyden aatteelle olemme silloin
juuren woiton woittaneet!

